

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca ptaków (612902)

Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca ptaków

(612902)

Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca ptaków (612902)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [613]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/paloma-wy%C5%9Bcig-go%C5%82%C4%99bi-hodowla-2417376> [dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie hodowli ptaków.....	10
3.3. Kompetencje społeczne.....	12
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Hodowca ptaków 612902

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Hodowca bażantów.
- Hodowca gołębi.
- Hodowca perliczek.
- Hodowca przepiórek.
- Hodowca ptactwa łownego.
- Sokolnik.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6129 Animal producers not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Anna Jawor-Joniewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Marcin Mirosław – indywidualne gospodarstwo rolne, Wojciechów Cyganówka.
- Arkadiusz Piórecki – hodowla gołębi pocztowych, Słowino.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Klaudia Gumieniak – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Krzysztof Skierkowski – indywidualne gospodarstwo rolne, Komorniki.
- Wojciech Załuski – Polski Związek Hodowców Gołębi Rasowych i Drobnego Inwentarza, Koszalin.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Roman Kępiński – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grodkowie, Grodków.
- Rafał Kozik – Branżowa Szkoła I Stopnia nr 33, Kraków.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Hodowca³ **ptaków** organizuje, nadzoruje i prowadzi chów¹ i hodowlę⁴ bażantów, przepiórek, perliczek, kuropatw, gołębi itp. dla celów sportowych i spożywczych oraz zbytu.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Hodowca ptaków zajmuje się chowem wybranych gatunków² ptaków w celu osiągnięcia zysku ze sprzedaży. Odbiorcami są osoby indywidualne, jak i jednostki handlowe (np. sklepy zoologiczne). Osoba pracująca w tym zawodzie powinna posiadać podstawową wiedzę o biologii hodowanych ptaków, dziedziczeniu oraz sposobie ich utrzymywania i pielęgnacji. W procesie chowu danego gatunku ptaków, hodowca ptaków korzysta ze sztucznej selekcji w celu wytworzenia konkretnych ras (krzyżówki ras wyjściowych) o pożądanych cechach. W ramach wykonywanej pracy osoba zatrudniona na tym stanowisku zajmuje się m.in. żywieniem hodowanych ptaków, ich codzienną pielęgnacją, dbaniem o ich dobrą kondycję i stan zdrowia, a także utrzymywaniem właściwych warunków sanitarnych w pomieszczeniach, w których prowadzona jest hodowla. Wszystkie wykonywane czynności są jednakowo ważne w pracy hodowcy ptaków, a zaniedbanie którejkolwiek z nich, np. niedostarczenie w odpowiednim czasie i w odpowiedniej ilości pokarmu ptactwu lub zaniechanie codziennego sprzątnięcia pomieszczeń dla ptaków, może się odbić w sposób niekorzystny na jakości hodowli.

Prowadzona hodowla danego gatunku ptaków powinna być zarejestrowana w rejestrze prowadzonym przez Starostę Powiatowego właściwego dla miejsca prowadzenia hodowli. Każdy hodowca ptaków, bez względu na zakres i rodzaj prowadzonej działalności, zobowiązany jest do prowadzenia szczegółowej dokumentacji hodowlanej. Hodowca ptaków bierze także udział w wystawach i prezentacjach ptaków z danej hodowli. Dlatego też hodowcy ptaków przywiązują dużą wagę do właściwie wykonywanej pracy selekcyjnej w prowadzonych hodowlach. Praca w hodowli ptaków wykonywana jest przy wykorzystaniu maszyn lub ręcznie, w zależności od wielkości i rodzaju danej hodowli.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **hodowca ptaków** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- dobieraniu gatunków ptaków do hodowli w celu uzyskania odpowiedniej jakościowo populacji, będącej przedmiotem zainteresowania odbiorców,

- dostosowywaniu pomieszczeń, wybiegów, terenu do potrzeb i wymagań poszczególnych gatunków lub grup wiekowych,
- wyposażaniu hodowli w sprzęt i urządzenia: płoty, siatki, klatki, woliery¹⁰, szopy, poidea⁸, karmniki, inkubatory⁵, środki transportu, paszarnie, magazyny,
- utrzymywaniu w należytej czystości pomieszczeń dla ptactwa, urządzeń produkcyjnych, klatek, kurników itp., w tym usuwaniu odchodów, ich utylizacji, przeprowadzaniu dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji w pomieszczeniach dla ptaków oraz na wybiegach zewnętrznych,
- zapewnianiu żywienia, pielęgnacji i pobytu w warunkach pozwalających na uzyskanie spodziewanych efektów hodowlanych i ekonomicznych,
- gromadzeniu i przechowywaniu odpowiednich pasz⁶, porcjowaniu i ich dawkowaniu,
- kontrolowaniu zachowań ptaków, ich codziennej obserwacji, selekcjonowaniu, znakowaniu i rejestracji,
- przeciwdziałaniu agresji osobniczej i zbiorowej (stadnej),
- kojarzeniu gatunkowym, rasowym i produkcyjnym,
- wychowie młodych zgodnie z wymaganiami gatunkowymi i użytkowymi,
- zapewnianiu odpowiednich warunków lęgowych i wychowu młodych,
- kontrolowaniu zdrowia ptaków, przyrostów, dbaniu o profilaktykę zdrowotną – podawaniu leków i szczepionek,
- zabezpieczaniu hodowli przed szkodnikami, drapieżnikami i kłusownikami,
- przestrzeganiu przepisów sanitarnych w celu uniknięcia chorób odzwierzęcych,
- prowadzeniu sprzedaży i promocji hodowlanej,
- korzystaniu z pomocy specjalistów, lekarzy weterynarii oraz literatury fachowej,
- dokonywaniu oceny efektów prowadzonej hodowli ptaków.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **hodowca ptaków** odbywa się zarówno w pomieszczeniach zamkniętych (hale produkcyjne, kurniki, gołębniki, itp.), jak i w otwartej przestrzeni, uzależnione jest to od rodzaju prowadzonej hodowli, będącej w większości przypadków prywatną własnością hodowcy. Prowadzenie działalności gospodarczej związanej z hodowlą ptaków wiąże się z koniecznością samodzielnego organizowania formalnej strony funkcjonowania hodowli oraz wykonywaniem większości czynności związanych z prowadzoną hodowlą. Jest to praca fizyczna, wspomagana przez specjalistyczny sprzęt, która wymusza posiadanie odpowiednich warunków fizycznych i zdrowotnych. Praca może wymagać konieczności przemieszczania się w terenie w zmiennych warunkach atmosferycznych – w zależności od rodzaju i wielkości danej hodowli oraz przyjętych rozwiązań organizacyjnych. Realizując zadania zawodowe, należy stosować środki ochrony indywidualnej w postaci ubrania roboczego, obuwia ochronnego, masek chroniących układ oddechowy oraz okularów ochronnych. Hodowca ptaków ma częste kontakty z innymi ludźmi – są wśród nich dostawcy pasz, dodatków paszowych, lekarze weterynarii, inni hodowcy, z którymi konsultowane są trudniejsze sprawy związane z prowadzeniem hodowli oraz odbiorcy wyhodowanych ptaków.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Hodowca ptaków w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- sprzęt do pakowania i umieszczania ptaków w klatkach i skrzyniach, itd.,
- narzędzia i maszyny do ładowania ptaków, w tym podnośniki, wózki,
- sprzęt do transportowania ptaków, np. przyczepy do transportu, samochód dostawczy,
- narzędzia do przygotowania paszy, np.: mieszalniki, podajniki,
- budki lęgowe,
- gniazda lęgowe,
- klatki i woliery,
- karmniki manualne i automatyczne,
- poidła, w tym poidła automatyczne,
- karmidła.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **hodowcy ptaków** ma charakter indywidualny i samodzielny w zakresie wyboru metod i sposobów działania na terenie hodowli. Właściciel hodowli ptaków sam dysponuje swoim czasem i ustala godziny pracy. Jest to najczęściej praca przekraczająca 12 godzin na dobę – w okresie wylęgów może trwać o wiele dłużej i wykonywana jest zarówno w dzień, jak i w nocy przez całą dobę, 7 dni w tygodniu. Praca często rozpoczyna się w bardzo wczesnych godzinach porannych.

Hodowca ptaków musi także liczyć się z koniecznością przemieszczania się na małe i duże odległości (dostarczanie ptaków odbiorcom, sprowadzanie ściółki, itp.). Hodowca ptaków może kontaktować się (zwykle bezpośrednio lub telefonicznie) z innymi hodowcami w celu konsultacji czy wymiany informacji dotyczących prowadzonej działalności, ze współpracownikami (w przypadku większych hodowli), wykonującymi zadania zlecone przez właściciela hodowli oraz klientami (także drogą elektroniczną). Praca hodowcy ptaków, pozornie zrutyinizowana, każdego dnia dostarcza nowych, nieprzewidzianych okoliczności i spostrzeżeń, zmuszających hodowcę do niestandardowych działań i rozwiązywania pojawiających się problemów.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Hodowca ptaków w trakcie wykonywania pracy narażony jest m.in. na zagrożenia:

- fizyczne (ze strony ptaków: na zadrapanie, dzióbnięcie itp. oraz związane z nadmiernym wysiłkiem związanym z przenoszeniem ciężarów i wykonywaniem czynności w wymuszonej pozycji ciała),
- alergiczne (w przypadku uczulenia na pył powstały ze ściółki i pierze ptasie oraz gazy pochodzące z ptasich odchodów),
- foniczne (hałas pochodzący od ptaków zgromadzonych w dużym skupisku),
- termiczne (wysoka temperatura panująca np. w wylęgarni¹¹),
- mechaniczne (poślizgnięcia się na pokrytej ptasimi odchodami powierzchni, co może grozić złamaniem czy potłuczeniem),
- biologiczne (choroby zakaźne ptaków).

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć m. in.:

- choroby układu oddechowego (np. pylica płuc, przewlekłe choroby oskrzeli, astma),
- choroby skóry,
- choroby odzwierzęce (np. toksoplazmoza⁹),
- choroby układu mięśniowo-kostno-szkieletowego (urazy oraz dolegliwości bólowe pleców, ramion, rąk, kolan i kręgosłupa).

WAŻNE:

W związku z występującymi zagrożeniami w pracy **hodowcy ptaków** szczególnie ważne są planowanie i organizacja pracy zgodnie z:

- wymaganiami sanitarno-higienicznymi,
- zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zasadami przeciwpożarowymi,
- zasadami ochrony środowiska,
- zasadami ergonomii,
- zasadami gospodarowania odpadami.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **hodowca ptaków** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu kostno-stawowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra pamięć,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności na drugą,
- rozumowanie logiczne,
- podzielność uwagi,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- uzdolnienia organizacyjne;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- radzenie sobie ze stresem,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- wytrwałość,
- wytrzymałość i cierpliwość,
- odwaga,
- samodzielność,
- samokontrola.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do pracy w zawodzie **hodowca ptaków** wymagana jest ogólnie dobra kondycja fizyczna i sprawność zarówno kończyn górnych, w szczególności zręczność rąk i palców, jak i kończyn dolnych. Pod względem wysiłku fizycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich.

Ze względu na pracę w ciągłym ruchu pożądane jest prawidłowe funkcjonowanie podstawowych układów: krążenia, oddechowego, nerwowego, trawiennego, mięśniowego, kostno-stawowego. Bardzo ważna jest także wytrzymałość na długotrwały wysiłek. W zawodzie hodowca ptaków niezbędny jest dobry wzrok, a także widzenie stereoskopowe, dobre widzenie o zmroku i koordynacja wzrokowo-ruchowa.

Do przeciwwskazań do podjęcia pracy w zawodzie hodowca ptaków należą:

- uczulenie na pył i pierze oraz skłonność do alergii wywoływanych przez czynniki występujące w środowisku pracy,
- choroby układu oddechowego,
- niska sprawność motoryczna,
- znaczna dysfunkcja kończyn górnych i/lub dolnych,
- wady wzroku niepoddające się korekcji.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **hodowca ptaków** preferowane jest:

- (dla młodzieży) wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodzie pokrewnym rolnik,
- (dla młodzieży) wykształcenie na poziomie branżowej szkoły II stopnia o profilu rolniczym lub technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik, lub ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, przewidzianej dla zawodu rolnik lub w zakresie kwalifikacji RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, przewidzianej dla zawodu technik rolnik,
- wykształcenie na poziomie technikum (dla młodzieży) lub dwuletniej szkoły policealnej (dla dorosłych) w zawodzie pokrewnym technik weterynarii.

Pracę w zawodzie hodowca ptaków może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy.

W zawodzie mogą pracować także osoby z wykształceniem średnim rolniczym lub wyższym po kierunkach związanych z rolnictwem, biologią, zootekniką¹², czy weterynarią.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **hodowca ptaków** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Jednak pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się:

- dyplomem potwierdzającym kwalifikację RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym rolnik lub kwalifikację RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym technik rolnik, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- dyplomem potwierdzającym kwalifikacje RL.10 Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz RL.11 Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego, wyodrębnione w zawodzie pokrewnym technik weterynarii, uzyskane po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Cenione jest również posiadanie:

- suplementu Europass do dyplomu (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie hodowli ptaków, potwierdzającego posiadanie umiejętności praktycznych w zawodzie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Hodowca ptaków może:

- w miarę nabywania doświadczenia, umiejętności i wiedzy rozszerzyć zakres prowadzonej działalności hodowlanej, co umożliwi uzyskanie marki dobrego hodowcy w określonej specjalizacji, np.: ptaków ozdobnych, łownych czy domowych,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych przez instytucje wspierające branżę hodowli ptaków lub wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe,
- jeżeli posiada wykształcenie średnie i zdany egzamin maturalny, dalej kształcić się na studiach wyższych, a po ich ukończeniu – na podyplomowych, na kierunkach związanych biologią, zootechniką, czy weterynarią.

Pracownik w tym zawodzie najczęściej prowadzi własną działalność gospodarczą i zajmuje się pozyskiwaniem i dystrybuowaniem ptaków we własnym zakresie.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (w 2019 r.) w zawodzie **hodowca ptaków** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych dla tego zawodu:

- przystępując do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną potwierdzającego kwalifikację RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) rolnik oraz RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik rolnik, także w trybie eksternistycznym,
- przystępując do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną potwierdzającego kwalifikacje RL.10 Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz RL.11 Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego, właściwe dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik weterynarii, także w trybie eksternistycznym.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **hodowca ptaków** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik rolnik ^S	314207
Technik weterynarii ^S	324002
Hodowca zwierząt domowych	612106
Kierownik gospodarstwa produkcji zwierzęcej	612109
Hodowca drobiu	612201
Kierownik gospodarstwa hodowli drobiu	612202
Pracownik wylęgarni drobiu	612203
Hodowca zwierząt laboratoryjnych	612903
Kierownik gospodarstwa produkcji roślinnej i zwierzęcej	613002
Rolnik ^S	613003
Hodowca zwierząt pracujący na własne potrzeby	632001

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **hodowca ptaków** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Organizowanie i zarządzanie procesem hodowli danego gatunku ptaków.
- Z2 Przygotowywanie pokarmu dla ptaków hodowlanych stosownie do potrzeb danego gatunku.
- Z3 Prowadzenie rozrodu ptaków hodowlanych z uwzględnieniem czynników wpływających na uzyskanie zwierząt najlepszych gatunkowo.
- Z4 Pielęgnowanie ptaków hodowlanych oraz podejmowanie działań służących zapobieganiu i zwalczaniu ich chorób.
- Z5 Prowadzenie sprzedaży ptaków.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie hodowli ptaków

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie hodowli ptaków obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Organizowanie i zarządzanie procesem hodowli danego gatunku ptaków	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Gatunki ptaków hodowlanych; • Warunki hodowli danego gatunku ptaków; • Zasady i przepisy dotyczące ergonomii i ochrony środowiska, BHP oraz ochrony przeciwpożarowej w zakresie hodowli ptaków danego gatunku; • Zasady prowadzenia dokumentacji hodowli ptaków danego gatunku; • Standardy sanitarne prowadzenia hodowli ptaków danego gatunku; • Zasady mechanizacji w procesie hodowli ptaków danego gatunku oraz podstawy budowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalać główne gatunki ptaków hodowlanych w Polsce; • Dostosowywać pomieszczenia oraz zapewniać odpowiednie warunki do prowadzenia hodowli ptaków; • Organizować stanowisko pracy zgodnie z wymogami przepisów i zasad ergonomii, BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska a także zapobiegać zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka oraz środowiska, związanym z wykonywaniem zadań zawodowych przy prowadzeniu hodowli ptaków danego gatunku;

<p>i działania narzędzi wykorzystywanych do pracy w hodowli ptaków danego gatunku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady konserwowania i naprawy narzędzi wykorzystywanych do pracy w hodowli ptaków danego gatunku; • Cel i zasady prowadzenia hodowli ptaków danego gatunku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić dokumentację hodowlaną i ekonomiczną zgodnie z wymogami m.in. Unii Europejskiej; • Przestrzegać zasad i przepisów sanitarnych w prowadzeniu hodowli ptaków danego gatunku; • Wyposażać, dobierać i obsługiwać narzędzia i urządzenia niezbędne do wykonywania prac w danej hodowli ptaków; • Stosować różne metody ochrony i konserwacji narzędzi wykorzystywanych do pracy w hodowli ptaków danego gatunku; • Opracowywać założenia oraz dobierać odpowiednie środki i materiały do prowadzenia hodowli ptaków.
--	--

Z2 Przygotowywanie pokarmu dla ptaków hodowlanych stosownie do potrzeb danego gatunku

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady racjonalnego żywienia ptaków danego gatunku; • Proces trawienia karmy/odżywek i innego pokarmu przez ptaki danego gatunku; • Zasady przyswajania składników odżywczych przez ptaki danego gatunku; • Zasady monitorowania procesu żywienia ptaków danego gatunku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokajać potrzeby żywieniowe ptaków danego gatunku w prowadzonej hodowli; • Ustalać wartość pokarmową i strawność danego rodzaju pokarmu; • Ustalać dobowe dawki pokarmowe dla ptaków danego gatunku w danej hodowli; • Kontrolować proces odżywiania i oceniać wyniki żywienia ptaków danego gatunku w danej hodowli.

Z3 Prowadzenie rozrodu ptaków hodowlanych z uwzględnieniem czynników wpływających na uzyskanie zwierząt najlepszych gatunkowo

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady <u>plodności</u>⁷ ptaków danego gatunku w danej hodowli oraz czynniki wpływające na nią; • Cykl wylęgowy w procesie rozrodczym ptaków danego gatunku w danej hodowli oraz sposoby kojarzeń i metody selekcji osobniczej; • Zasady udzielania pomocy przy wylęgu ptaków danego gatunku oraz w okresie powylęgowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić chów ptaków w grupach dojrzałości płciowej oraz kontrolować przyrost hodowli związany z dojrzałością płciową ptaków; • Prowadzić kojarzenia oraz selekcję osobniczą w procesie rozrodczym ptaków danego gatunku; • Udzielać pomocy przy wylęgu ptaków oraz chronić matki i ich potomstwo w okresie powylęgowym.

Z4 Pielęgnowanie ptaków hodowlanych oraz podejmowanie działań służących zapobieganiu i zwalczaniu ich chorób

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady pielęgnacji ptaków danego gatunku w danej hodowli; • Rodzaje podstawowych i okresowych zabiegów pielęgnacyjnych ptaków danego gatunku w danej hodowli; • Warunki sanitarne hodowli ptaków danego 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać zabiegi pielęgnacyjne ptaków zgodnie z zasadami przyjętymi w hodowli ptaków danego gatunku; • Wykonywać podstawowe i okresowe zabiegi pielęgnacyjne; • Zapewniać odpowiednie warunki sanitarne

gatunku; • Metody zapobiegania i zwalczania popularnych chorób ptactwa.	pomieszczeń dla ptaków danego gatunku w danej hodowli; • Zapobiegać i zwalczać popularne choroby ptactwa.
--	--

Z5 Prowadzenie sprzedaży ptaków	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady handlu ptakami danego gatunku w ramach danej hodowli; Klasyfikację sprzedaży i zasady wyceny ptaków danego gatunku z danej hodowli; Sposoby ewidencji kosztów produkcji hodowli ptaków danego gatunku. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozliczać produkcję i działalność handlową podejmowaną w ramach prowadzonej hodowli ptaków; Wyceniać do sprzedaży ptaki danego gatunku z danej hodowli; Ewidencjonować koszty produkcji hodowli ptaków danego gatunku.

3.3. Kompetencje społeczne

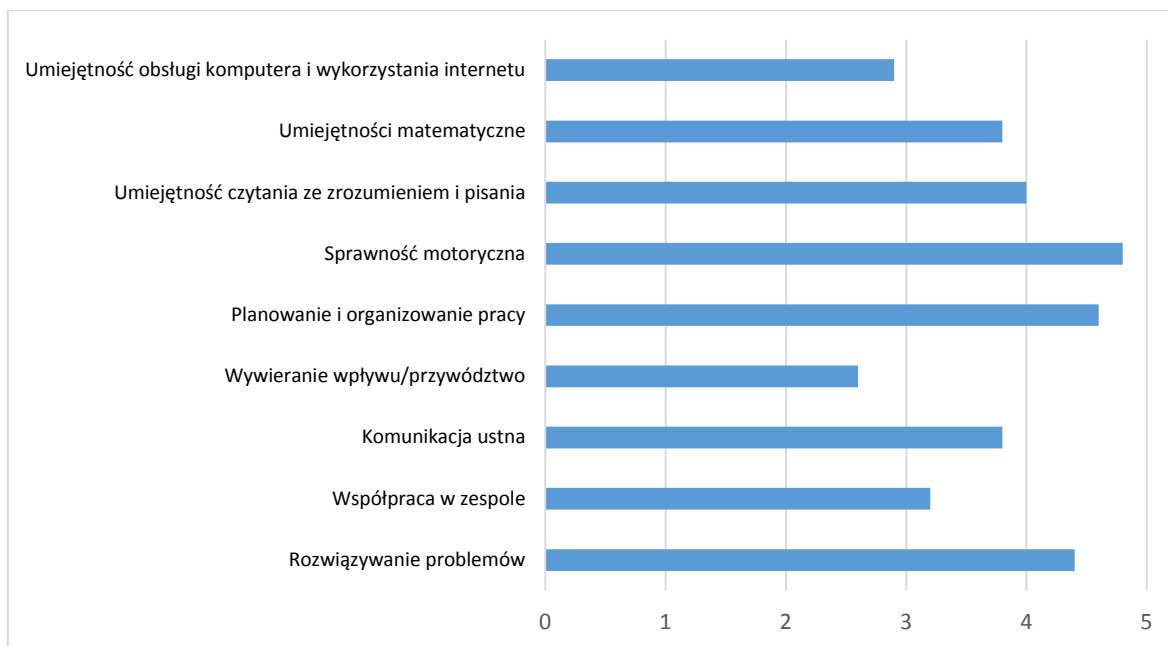
Pracownik w zawodzie **hodowca ptaków** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za planowanie i prowadzenie hodowli ptaków danego gatunku.
- Dostosowania własnego zachowania do zmiennych okoliczności pracy w warunkach hodowli ptaków danego gatunku.
- Poznawania nowych rozwiązań w zakresie hodowli ptaków danego gatunku.
- Skutecznego zarządzania czasem, szczególnie w okresie wzmożonych prac przy hodowli ptaków danego gatunku, polegającego na planowaniu i organizowaniu pracy, koncentracji i efektywności działań.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy przy danej hodowli ptaków.
- Oceniania wpływu swoich działań w ramach współpracy zespołowej.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca ptaków**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca ptaków**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **hodowca ptaków** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Hodowca ptaków w Polsce zazwyczaj pracuje w obrębie własnego prywatnego gospodarstwa, prowadząc działalność gospodarczą. Osoba pracująca w tym zawodzie może być zatrudniona także w:

- przedsiębiorstwie hodowlanym,
- stacji hodowli drobiu.

Większość osób wykonujących ten zawód preferuje jednak samozatrudnienie, opierające się na hodowli danego gatunku ptaków.

Obecnie (2019 r.) istnieje wiele prywatnych hodowli ptaków, bardzo często hodowcy rozpoczynają karierę zawodową od prowadzenia hodowli gołębi pocztowych oraz ptaków egzotycznych, np. papug.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **hodowca ptaków**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym rolnik,
- ukończyć technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik,
- ukończyć technikum lub dwuletnią szkołę policealną w zawodzie pokrewnym technik weterynarii,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) rolnik oraz w zakresie kwalifikacji RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik rolnik.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,

- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Hodowca ptaków może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach (dotyczących np. hodowli poszczególnych gatunków ptaków i sposobu ich pielęgnacji) organizowanych przez:

- placówki kształcenia zawodowego – publiczne i niepubliczne,
- prywatne firmy edukacyjne,
- związki hodowców,
- ośrodki doradztwa hodowli,
- przedsiębiorstwa specjalizujące w produkcji karm dla ptaków danego gatunku.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Hodowca ptaków może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2019 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **hodowca ptaków** jest uzależnione od wielu czynników, do których należą:

- rodzaj prowadzonej hodowli,
- typ odbiorców (indywidualny/instytucjonalny),
- ceny oferowanej w chwili sprzedaży ptaków z danej hodowli,
- wielkość hodowli,
- miejsce zbytu,
- gatunek ptaków z danej hodowli.

Zarobki w małych hodowlach mogą utrzymywać się na poziomie wynagrodzenia minimalnego (w roku 2019 r. 2250 zł brutto miesięcznie). Istnieją także duże hodowle, obsługujące rynki zagraniczne, które wypracowują dochód netto (po pokryciu kosztów prowadzonej hodowli) ze sprzedaży ptaków na poziomie kilkunastu tysięcy zł miesięcznie lub wyższym.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczepkach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **hodowca ptaków** osoby z niepełnosprawnością fizyczną mogą spotkać się z wieloma trudnościami w realizacji zadań zawodowych.

Warunkiem niezbędnym do ich zatrudnienia jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielkimi dysfunkcjami kończyn dolnych (05-R), które nie wykluczają stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się i swobodnego wykonywania zadań zawodowych,
- z niewielkimi dysfunkcjami narządu wzroku (04-O), o ile pole widzenia pozostaje prawidłowe lub nieznacznie ograniczone, pracownik prawidłowo rozróżnia barwy, a inne ewentualne wady wzroku są skorygowane odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewniają ostrość widzenia,
- z niewielkimi dysfunkcjami narządu słuchu (03-L), jeśli niepełnosprawność jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 122).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz. U. poz. 109).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Alderton D.: Praktyczny poradnik o hodowli ptaków w warunkach domowych. Solis, Białystok 2000.
- Heming-Vriends T.M., Vriends M.M.: Ptaki egzotyczne. Poradnik. Solis, Białystok 2014.
- Kruszewicz A.: Hodowla ptaków ozdobnych. Gatunki, pielęgnacja, choroby. Multico, Warszawa 2000.
- Zientek H.: Ptaki ozdobne. Encyklopedia. Wydawnictwo Dragon, Bielsko-Biała 2015.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie rolnik: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/613003.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik rolnik: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314207.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik weterynarii: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/324002.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.

Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

INFORMACJA O ZAWODZIE – Hodowca ptaków 612902

Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Chów	Racjonalne utrzymywanie zwierząt i opieka nad nimi.	https://sjp.pl/ch%C3%B3w [dostęp: 31.03.2019]
2	Gatunek	Najniższa, najbardziej podstawowa kategoria systematyczna (taksonomiczna), na której kończy się hierarchia klasyfikacji biologicznej.	https://www.ekologia.pl/wiedza/slovniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/gatunek [dostęp: 31.03.2019]
3	Hodowca	Osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca hodowlę zwierząt i ich dokumentację hodowlaną.	http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20071330922/U/D20070921Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
4	Hodowla	Zespół zabiegów i procesów w wytwarzanych sztucznie optymalnych warunkach dla rozwoju hodowanego zwierzęcia bądź rośliny, mający na celu otrzymanie w warunkach stworzonych przez człowieka organizmów żywych (np. doświadczalnych w nauce).	https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/h/hodowla.html [dostęp: 31.03.2019]
5	Inkubator	Urządzenie do sztucznego wylęgu piskląt ptaków.	https://sjp.pwn.pl/slovniki/inkubator.html [dostęp: 31.03.2019]
6	Pasza	Produkty pochodzenia roślinnego (rośliny paszowe), zwierzęcego oraz mineralnego, a także substancje otrzymywane w wyniku przemian chemicznych (mocznik) lub biologicznych (drożdże paszowe) bogate w składniki pokarmowe, będące pożywieniem dla zwierząt hodowlanych.	https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/p/pasza.html [dostęp: 31.03.2019]
7	Plodność	U samców - zdolność do wytwarzania plemników, dokonywania skoku na samicę, przeniesienia nasienia do dróg rodnych samicy; u samic – zdolność do wytwarzania komórek jajowych, zachodzenia w ciążę, donoszenia płodu i opieki nad potomstwem.	https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/p/plodnosc.html [dostęp: 31.03.2019]
8	Poidło	Naczynie lub urządzenie służące do pojenia zwierząt.	https://sjp.pwn.pl/slovniki/poid%C5%82o.html [dostęp: 31.03.2019]
9	Toksoplazmoza	Choroba odzwierzęca wywołana przez pierwotniaka toksoplazmę.	https://sjp.pwn.pl/slovniki/toksoplazmoza.html [dostęp: 31.03.2019]
10	Woliera	Miejsce ogrodzone siatką do hodowli ptaków lub ich przetrzymywania.	https://poradniklowiecki.pl/tradycja/terminologia.html [dostęp: 31.03.2019]
11	Wylęgarnia	Budynek z urządzeniami do wylęgu ptaków w sztucznych warunkach.	https://sjp.pwn.pl/slovniki/wyl%C4%99garnia.html [dostęp: 31.03.2019]
12	Zootechnika	Nauka o racjonalnym chowie i hodowli zwierząt oraz ich użytkowaniu. W zakres zootechniki wchodzi takie dyscypliny jak: genetyka, doskonalenie zwierząt, rozród, żywienie, paszoznawstwo, zoohigiena oraz mechanizacja i ekonomika produkcji zwierzęcej.	https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/z/zootechnika.html [dostęp: 31.03.2019]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.